

Sproglige mindretal i Syditalien – nogle noter specielt om det albanske mindretal

Af Henning Mørch

Abstract

Some notes about linguistic minorities in South Italy with special reference to the Albanian minority.

I Syditalien findes en række sproglige mindretal, sprogøer, der har bevaret deres sproglige særegenheder trods flere hundrede års adskillelse fra egne, hvor de pågældende sprog i øvrigt bliver talt. Det drejer sig om et par norditalienske dialekter og nogle andre italienske sprog samt tre sprog fra Balkan. Ved Syditalien forstås her det samme som Mezzogiorno, Italiens syv sydligste regioner: Abruzzi e Molise, Basilicata, Calabria, Campania, Puglia, Sardegna og Sicilia.

Lombardisk kan man høre nogle steder på det østlige Sicilia (Adione, Nicosia, Piazza Armerina, San Fratello) som de sidste spor efter en kolonisering i 1200-tallet fra Lombardia. Den ligeledes norditalienske dialekt ligurgisk bliver talt i byen Carloforte på Isola di San Pietro ved sydkysten af Sardegna. Carlofortes beboere er efterkommere af genovesiske kolonister fra Tabarca (i det nuværende Tunesien), der i 1737 grundlagde byen.

Det provençalske sprog blev bragt til Syditalien fra Savoyen og Norditalien af valdensere, der i sidste halvdel af 1300-tallet koloniserede en række steder i Calabrias kystland på vestskråningen af Catena Costiera. Valdenserne var tilhængere af en retning inden for romerkirken, der efter reformationen blev protestantisk. De blev skarpt forfulgt af inkquisitionen, og omkring 1560 blev de fordrevet fra Calabria, deres byer blev ødelagt, og mange blev henrettet (alene i Montalto Uffugo to tusinde på en halv snes dage). Enkelte steder bøjede man sig og vendte tilbage til katolicismen: befolkningen blev sparet, og sproget bevaret. Endnu taler nogle få tusinde provençalsk,

efterhånden iblandet meget calabresisk, først og fremmest i Guardia Piemontese samt nogle få i de nærliggende landsbyer Fuscaldo, San Sisto di Valdesi og San Vincenzo la Costa.

Det største af de italisk-sprogede mindretal finder man i byen Alghero på den sardiske vestkyst, hvor størstedelen af byens ca. 22.000 indbyggere taler katalansk: et resultat af at kongeriget Aragonien, som sejrende part i en krig mod Genova, i midten af 1300-tallet fordrev byens sardiske befolkning og erstattede den med katalanere.

Et kroatisk-talende mindretal på nogle få tusinde findes i tre kommuner i Molise (Aquaviva Collecroce, San Felice di Molise og Montemitro). Dette mindre tal er de sidste efterkommere af kroater, der i 1300-tallet blev fordrevet fra Dalmatien af tyrkerne.

To steder i Syditalien lever en græsk-talende befolkning: i det sydligste Calabria og i Puglia. Om oprindelsen af disse to sprogøer er der blandt de lærde uenighed: om de er reminiscenser af Magna Graecia eller resultater af en byzantinsk kolonisering. Det græske mindretal i Calabria er fordelt på fem kommuner i Aspromonte (Bova, Bova Marina, Condofuri, Roccaforte del Greco, Roghudi), hvor de med ca. 4000 udgør en fjerdedel af befolkningen. I Puglia bor de græsktalende i ni kommuner, der ligger 15-20 km sønden for Lecce (Calimera, Castrignano de' Greci, Coregliano d'Ótranto, Martano, Martignano, Melpignano, Soleto, Sternatia, Zollino). Selv om sproggruppens andel af befolkningen i dette område i det sidste halve århundrede er faldet fra to trediedele til halvdelen, står den her med cirka tyvetusinde personer betydelig stærkere end i Calabria.

Det sidste mindretal, der skal omtales her, er det albanske, der er langt det største og mest udbredte.

De første varige albanske bosættelser har muligvis fundet sted ved midten af 1400-tallet, idet albanere i 1448 skal have fået tildelt jord for at have hjulpet de aragonske magthavere i Napoli (under Alfonso I) ved nedkæmpelse af en opstand. Det er steder i den nordlige og nordøstlige del af Provincia di Catanzaro, der bliver nævnt i denne forbindelse. Disse byer er måske snarere opstået efter en navnkundig albansk leder, Gjergj Kastriti, som i begyndelsen af 1460'erne fik tildelt len i Calabria for at have hjulpet Alfonso I's efterfølger Ferdinando I under en opstand i Puglia.

Kastriti, der vil være bedre kendt under navnet Skanderbeg, spillede desuden en vigtig rolle i modstanden mod tyrkerne. Han samlede i 1444 albanerne til fælles indsats mod den tyrkiske fremtrængning, der i øvrigt endte med tyrkisk besættelse indtil 1912 af de områder,

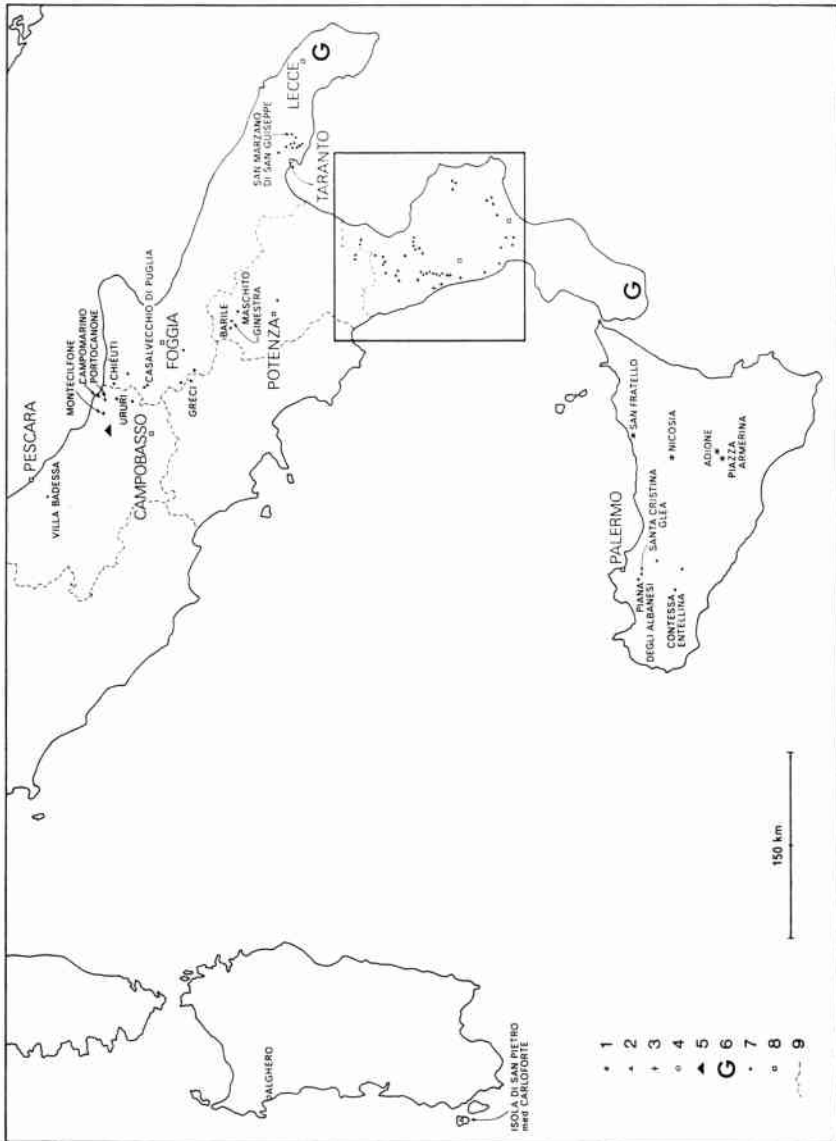

Fig. 1. Sproglige mindretal i Syditalien. 1: Lombardisk. 2: Ligurisk. 3: Provensalsk. 4: Katalansk. 5: Kroatisk. 6: Græsk. 7: Landsbyer, der har eller har haft albansk befolkning, - navne er kun medtaget for de landsbyer, hvor sproget endnu er bevaret. For orienteringens skyld er visse provinshovedstæder (8) samt regionsgrænser (9) medtaget. Vedrørende Calabria se fig. 2.

Fig. 1. Linguistic minorities in Southern Italy. 1: Lombardian. 2: Ligurian. 3: Provencale. 4: Catalanian. 5: Croatian. 6: Greek. 7: Villages with a former or present Albanian population. Names are indicated for villages where the language is still spoken. Provincial capitals (8) and region borders (9) only serve to facilitate the orientation. Concerning Calabria, see map 2.

Fig. 2. Mindretallene i det nordlige Calabria. 1: Provensalsk. 2: Landsbyer, der har haft eller har albansk befolkning, - navne er kun medtaget på landsbyer, hvor sproget endnu er bevaret. For orienteringens skyld er provinshovedstæder (3) og provinsgrenser (4) medtaget.

Fig. 2. Linguistic minorities in Northern Calabria. 1: Provençale. 2: Villages with a former or a present Albanian population, only villages still speaking the language are named. Provincial capitals (3) and province borders (4) are only stated for the sake of orientation.

hvor albanerne boede. Skanderbeg døde i 1468, og den egentlige udvandring begyndte: albanere på flugt for tyrkerne grundlagde landsbyer forskellige steder i Syditalien.

I årene umiddelbart efter Skanderbegs død grundlagde de første flygtninge en række landsbyer langs Sila-bjergenes nordlige skrånning. Modstanden mod tyrkerne brød for alvor sammen i 1479, hvad der medførte den mest omfattende albanske emigration til Syditalien. Albanske byer blev nu anlagt i den nordlige rand af landskabet Tavoliere di Puglia, i Provincia di Palermo på Sicilia, samt ved Tarento i et område, der er blevet kaldt L'Albania Salentina. En del af albanerbyerne i disse områder kan dog være anlagt tidligere. Særlig

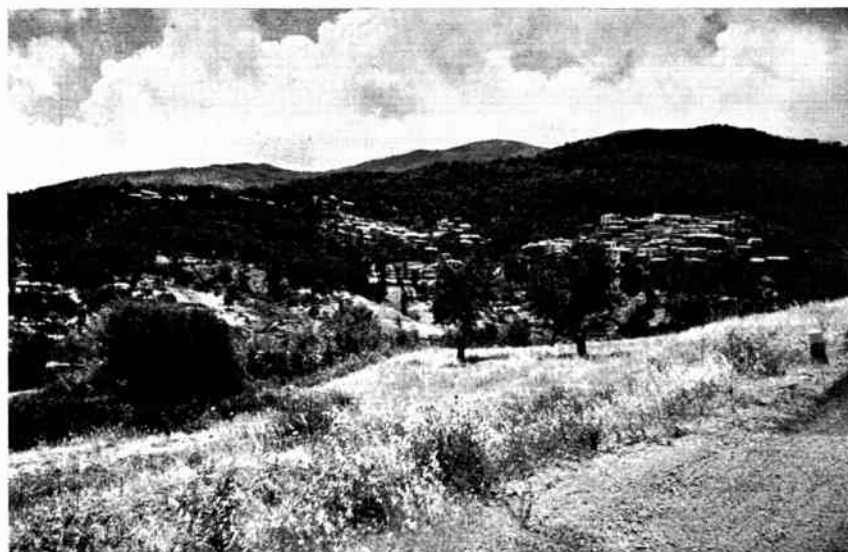

Fig. 3. San Martino di Finita set fra øst. Landsbyen ligger på østskrånningen af Catena Costriera ned mod Crati-dalen på overgangen mellem det opdyrkede højland og fjeldenes kastanieskove. I midten af 1960'erne talte to femtedele af landsbyens 1900 indbyggere endnu albansk.

Fig. 3. San Martino di Finita seen from the east. The village is located on the eastern slope of Catena Costriera, facing the Crati valley, in the transition zone between the cultivated highland and the chestnut forests of the mountains. In the middle of the 1960's 2/5 of the 1900 villagers were still speaking Albanian.

mange blev anlagt i den nordlige del af Calabria, især på østskrånningen af Catena Costiera ned mod Crati-dalen. Den sidste større indvandring fulgte efter at tyrkerne i 1534 også erobrede Peloponnes, og albanske flygtninge slog sig da ned forskellige steder i Basilicata. Langt den største del af den albanske indvandring skete i forbindelse med de tre hændelser, der fremgår her. Siden fulgte lejlighedsvis en albansk tilvandring af ringe omfang. I 1744 blev den formentlig yngste albanerlandsby anlagt: Villa Badessa, et ganske lille samfund en snes kilometer sydvest for Pescara. I en del tilfælde var den albanske bosættelse kun midlertidig, og de pågældende steder forblev siden uden tilknytning til mindretallet.

Ser man bort fra de flygtningegrupper, der kom efter 1534, og som hovedsagelig kom fra forskellige steder på Peloponnes, ved man kun lidt om den geografiske oprindelse af albanerne i Syditalien, men største parten taler toskisk, den albanske dialekt, der tales syd for floden Shkumbi i det nuværende Albanien. Kun i albanerbyerne på Sicilia bliver der talt den nordalbanske dialekt gegisk.

Hvor mange albanere der oprindeligt er indvandret i Italien,

Fig. 4. Cerzeto, også på østkråningen af Catena Costiera, havde i midten af 1960'erne sammen med kommunens anden landsby, Cavallerizzo, 2300 indbyggere af hvilke ni tiendedele talte albansk.

Fig. 4. Cerzeto, also located on the eastern slope of Catena Costiera, and together with the other village of the commune, Cavallerizzo, comprising 2300 inhabitants. Hereof 9/10 were speaking Albanian in the middle of the 1960's.

lader sig vanskeligt bestemme. De angivelser man kan træffe på op til flere hundrede tusinde må anses som ren fiktion. Mere realitet er der formentlig i skøn på 10-20.000, der hviler på tællinger af ildsteder, som i 1500-tallet blev foretaget med henblik på skatteudskrivninger.

Ved den sidste officielle tælling af fremmedsprogede i Italien i 1921 var der 80.282 albansktalende. Af disse boede cirka 1600 i Palermo. De øvrige levede i 49 landsbyer fordelt på 45 kommuner. Efter en undersøgelse i 1966 (Rother, 1968) omfattede mindretallet 92.000 personer, og udgjorde 82 % af befolkningen i de 45 kommuner mod 85 % i 1921. De største albanske landsbyer, landsbyer med et albansktalende befolkningselement, er Piana degli Albanesi på Sicilia og San Marzano di San Guiseppa ved Taranto, hver med knapt 7000 indbyggere, men i øvrigt har $\frac{3}{4}$ af landsbyerne 2-4000 indbyggere.

Som det fremgår, er de albanske landsbyer vidt spredt over Syditalien, selv om 34 ligger i den nordlige del af Calabria og den sydligste del af Provincia di Potenza i Basilicata. Som regel ligger landsbyerne i større eller mindre grupper; ligger en landsby i vore dage

ikke i nærheden af andre med albansktalende befolkning, er landsbyen en rest af en gruppe albanske landsbyer, fx. Greci og San Marzano di San Guiseppe. Beliggenheden af de enkelte landsbyer svarer til, hvad der gælder for andre landsbyer i de samme egne af Italien. Albanerbyerne ligger inde i landet, undtagelsen er Campomarino. De fleste ligger 5-600 meter over havet på overgangen mellem det opdyrkede højland og fjeldenes kastanieskove, der udnyttes til græsning. (Kastanierne anvendes til svinefoder samt kogte eller ristede i husholdningen, næppe mere til brød.) Landbrugsejendommene er små, og jordene spredte. Kun i få albanerlandsbyer er produktionen af mere end lokal betydning. Det pauvre landbrug, der drives fra landsbyerne, udviser naturligvis lokale variationer, men adskiller sig i øvrigt ikke fra, hvad man ellers træffer i Syditalien. Det samme gælder såvel bebyggelses- som hustyper.

Det, der karakteriserer de albanske landsbyer fremfor andre syditalienske landsbyer, er befolkningen, ved folkekultur og sprog.

Medens mændene i de albanske landsbyer forlængst har tilsluttet sig, hvad Holger Rasmussen kalder det omfattende jakkesæt-fællesskab, er der blandt kvinderne endnu en udbredt anvendelse af folkedragter. Ejendommeligt, men karakteristisk bærer de albanske kvinder deres byrder, vasketøj, brænde eller hvad det nu kan være, ikke på hovedet, som man ellers endnu ser det overalt i Italien, men på ryggen ved hjælp af en slags sele. Mange steder er der endnu liv i den gamle vævetradition, som man enkelte steder, bl. a. i San Martino di Finita, søger at udnytte økonomisk.

Det, der dog frem for alt giver landsbyerne det albanske præg, er sproget. Hvor det albanske sprog forsvinder, forsvinder også det albanske præg, og landsbyerne bliver som andre landsbyer i det sydlige Italien. Det albanske, der bliver talt i Syditalien er karakteristisk ved at mangle de talrige lån fra tyrkisk, som findes i det albanske, der bliver talt på Balkan, men rummer naturligvis så mange flere lån fra italiensk.

I tilknytning til sproget har albanerne i Syditalien en rig mundtlig tradition. Den før omtalte Skanderbeg, der har karakter af albansk nationalhelt, og som i adskillige albanerbyer har en hovedgade opkaldt efter sig – som Garibaldi i andre italienske byer –, er en gennemgående figur i talrige folkesagn og -sange. I det hele taget beskæftiger den mundtlige overlevering sig i vid udstrækning med de syditalienske albaneres oprindelse, deres kamp mod tyrkerne og udvandringen til Italien.

Det albanske mindretal i Italien har ingen særlige rettigheder, og

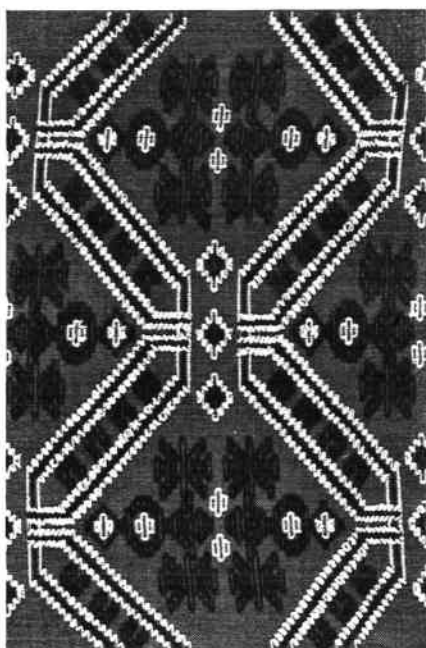

Fig. 5. Eksempel på albansk vævning forarbejdet i San Martino di Finita af kvinden på fig. 6. Mønster i hvidt og sort på rød bund.

Fig. 5. Example of Albanian weaving made in San Martino di Finita by the woman seen in fig. 6. Weave pattern in white and black on a red ground.

Fig. 6. Væverske i albansk hverdagsdragt i San Martino di Finita.

Fig. 6. Weaver from San Martino di Finita in her Albanian everyday dress.

når det albanske sprog er bevaret, trods cirka fire hundrede års adskillelse fra det egentlige albanske sprogområde, skyldes det et samspil af en lang række faktorer.

De albanske indvandrere var oprindeligt græsk-ortodokse, men efterhånden blev adskillige af de albanske landsbyer romersk-katolske. Alligevel er den oprindelige tro bevaret i cirka halvdelen af landsbyerne. Gudstjenesten i disse landsbyer foregår i overvejende grad på albansk efter det græsk-ortodokse ritual, selv om paven anerkendes som det religiøse overhoved. Langt de fleste, 21, af de ortodokse landsbyer ligger i det nordlige Calabria, hvad der kan have været medvirkende til, at mindretallet står så forholdsvis stærkt her. Til dette må dog bemærkes, at den oprindelige religion på Sicilia foruden i Piana degli Albanesi også er bevaret i to landsbyer, der oprindeligt var albanske, Mezzoiuso og Palazzo Adriano, men hvor det albanske sprog er forsvundet.

Blandt faktorer, der til at begynde med har været med til at bevare mindretallet, kan man næppe helt se bort fra såvel albanernes egen holdning, nationale stolthed og stolthed ved deres særlige oprindelse og historie, som fra den omgivende italienske befolknings holdning til mindretallet.

Fra 1500-tallet har man beretninger om fjendtligheder mellem italienere og albanere. Italienerne har undertiden anset albanerne for at være zigøjnere, et folkeslag, der jo ingen steder er blevet modtaget særlig gæstfrit. Italienske navne for et par landsbyer af albansk oprindelse, Zangarise og Zangarona, der er afledt af det italienske ord for zigøjnere, zingari, peger herpå. Et gammelt syditaliensk ord-sprog: se incontri un albanese e un lupo – ammazza primo l'albanese (hvis du møder en albaner og en ulv, dræb først albaneren), tyder heller ikke på, at der oprindeligt har været nogen større imødekommethed.

Men at sproget er bevaret, er formentlig mere end noget andet et resultat af landsbyernes isolering: hvor denne er størst, lever den traditionelle kultur eller elementer heraf længst. Isoleringen, der for så vidt ikke er speciel for netop de albanske landsbyer, er et resultat af landsbyernes geografiske beliggenhed og vel først og fremmest et resultat af Syditaliens økonomiske og tekniske underudvikling.

De albanske landsbyer er overvejende afsides beliggende i uvejsomt terræn. Og når det albanske sprog forlængst er forsvundet i den halve snes landsbyer, der oprindeligt udgjorde L'Albania Salentina (jf. o. f.), på én nær (San Marzano), hænger det sandsynligvis sammen med beliggenheden i et åbent, trafikvenligt landskab nær en større by.

Selv om det sydlige Italien efterhånden så småt er ved at vinde med, har udviklingen i Syditalien i århundreder haltet efter udviklingen i den øvrige del af landet. Syditalien har haft og har til dels endnu symptomer på teknisk og økonomisk underudvikling til en vis grad på niveau med forholdene i visse u-lande: dårlig infrastruktur, lav indkomst og produktion per capita, lav industrialiseringsgrad, dårlig uddannelse m. m. Og underudviklingen har i særlig grad ramt bjergegnene. Kontakten med omverdenen har været lav, også fordi man med det fattige landbrug i vid udstrækning har måttet basere tilværelsen på selvforsyning.

Med henblik på den sproglige minoritets overlevelse har blandt andet den dårlige uddannelse spillet en betydelig rolle. Dette ikke mindst da man i de albanske familier så godt som udelukkende har talt og taler albansk, og børnene lærer først italiensk når de kommer

i skole. Til gengæld foregår undervisningen udelukkende på italiensk. Skolegang var så godt som ukendt i de syditalienske landdistrikter før midten af 1920'erne – før den tid var det efter sigende kun mændene, der kunne lidt italiensk lært under militærtjeneste. Analfabetisme har derfor været meget udbredt, og er det på sin vis endnu, selv om der er udført et stort arbejde imod den ved voksenundervisning. Nogle få tal for procenten af analfabeter i befolkningen over seks år i Italien som helhed sammenlignet med tal for Calabria, hvor de fleste albanerlandsbyer ligger, kan illustrere dette forhold:

	Calabria	Hele Italien
1881	85 %	62 %
1931	48 %	21 %
1951	32 %	13 %
1961	22 %	8 %

Det fremgår af de tidligere nævnte tællinger, at det albanske mindretal i de 45 kommuner i de sidste fyrre-halvtreds år i princippet har holdt stillingen såvel i relative som absolutte tal. Imidlertid øges italianiseringen i takt med udviklingen, fx. fjernsyn bliver mere udbredt, uddannelsen bliver bedre og stadig flere tager arbejde i byerne. Til dette kommer, at den albanske befolkning, hvad befolkningsudvikling angår, ikke adskiller sig fra den omgivende italienske befolkning og i lige så høj grad rammes af vandringerne til byerne, til de industrialiserede egne i Norditalien og til udlandet. Ydermere sker der herved en ændring i befolknings sammensætningen i ugunstig retning med henblik på befolkningsvækst og -fornyelse, da det jo i første række er unge der flytter.

Fra 1951-1959 var fødselsoverskuddet i Syditalien cirka 2 millioner, men i samme periode flyttede $\frac{3}{4}$ million til Norditalien og 600.000 emigrerede, og i 1959 arbejdede 800.000, af en hjemmehørende befolkning i Syditalien på 19 millioner, i Norditalien og udlandet. Af 155 kommuner i Provincia di Cosenza havde i perioden 1951-1961, kun 24 kommuner overhovedet vækst i folketal. I denne provins havde i samme periode blandt de 19 kommuner med albansk befolkning 2 kommuner en mindre vækst i folketal (1-2 %) alle de øvrige et fald, (to havde et fald på 0-5 %, to 5-10 %, seks 10-15 %, fem 15-20 %, en 20-25 % og en, San Benedetto Ullano, et fald på 29 %).

På baggrund af dette er det derfor realistisk at regne med, at det albanske mindretal har kulmineret og på længere sigt vil forsvinde, selv om det naturligt er umuligt at sige hvor hurtigt.

SUMMARY

In South Italy – the Mezzogiorno – there is a number of linguistic minorities which have maintained their characteristics in spite of several hundred years' separation from regions where the concerned language is actually still spoken.

Lombardian can be heard at some places in Eastern Sicily (Adione, Nicosia, Piazza Armerina, San Fratello), as the last trace of a colonization from Lombardia during the 1200s. Another North Italian dialect – the Ligurian – is spoken in the town of Carloforte in the Isola di San Pietro at the southern coast of Sardegna. The inhabitants of Carloforte are the successors of Genovesian colonists from Tabarca (located in the present Tunisia) who founded the village in 1737.

The provençale language was brought to South Italy from Savoya and North Italy by the Valdenses, who during the second half of the 1300s colonized several places on the Calabrian coastland on the western slope of Catena Cortiera. Some few thousands are still speaking the Provençale language, gradually admixed with much Calabrian, primarily in Guardia Piemontese.

In the town Alghero in Sardegna the greater part of the about 22.000 inhabitants are speaking Catalanian – a result of the ousting of the town's Sardinic population and their substitution by Catalonians, after a victory won by the Kingdom of Aragonia in a war against Genova in the middle of the 1300s.

A Croatian-speaking minority is found in the three villages of Molise (Aquaviva Collecroce, San Felice di Molise and Montemitro). This minority can be considered as the last successors of Croates who in the 1300s were driven away from Dalmatia by the Turks.

A Greek-speaking population is to be found in two areas in Puglia and Calabria. There is some unclarity whether this is a reminiscence from Magna Graecia or maybe a Byzantine colonization. In Puglia, the Greek-speaking people is living in nine communes, which are located 15-20 km. south of Lecce (Calimera, Castrignano de' Greci, Coregliano d'Otranto, Martano, Martignano, Melpignano, Soleto, Stenatia, Zollino). With about 20.000 inhabitants the minority represents one half of the population against two-thirds as censed fifty years before. The Greek minority in Calabria is distributed on five communes in Aspromonte (Bova, Bova Marina, Condofuri, Roccaforte del Greco, Roghudi), where it represents, with about 4000 inhabitants, one-fourth of the population.

The last group to be discussed is the Albanian minority, which is by far the largest and the most widespread. The first permanent Albanian settlement in South Italy was established mid-back in the 1400s, when the Albanians received entailed estates for having helped the Aragonian potentates in Napoli during some insurrections. By and large the actual Albanian settlements in South Italy took place in three rounds closely provoked each time by a Turkish move during their conquest of the Balkans; Skanderbeg, an Albanian prince, who from 1444 was leading the resistance against the Turks, died in 1468 which caused the first large Albanian flight from the Turks and the immigration into Italy. The resistance

collapsed thoroughly in 1479 which involved the most extensive immigration. Finally, the last immigration of a more considerable importance took place in 1584, after the conquest of the last part of the Balkans by the Turks.

Little is known about the exact geographical origin of the Albanians in South Italy. But, by far the majority of the Italian Albanians are speaking Tosk, a dialect which is spoken south of the river Shkumbi in the present Albania, while Guègue, the northern Albanian dialect, is heard in the Albanian villages of Sicily only. The Albanian spoken in South Italy is characteristic by its lack of Turkish influences, which are so numerous otherwise in the Albanian language spoken on the Balkans, but it contains of course many loans from Italian.

It is difficult to state how many Albanians originally immigrated into South Italy. Some indications are available as to a couple of hundred thousands, but this number must be regarded as pure fiction, one-tenth of it is probably more realistic. In 1921, at the last official census of inhabitants speaking a foreign language as mother-tongue, 80.282 were recorded as speaking Albanian as mother-tongue, 1600 of them were living in Palermo, the rest in 49 villages distributed on 45 communes. According to examination held in 1966 (*Rother*, 1968) this minority included 92.000 persons and represented 82 % of the population in the 45 communes against 85 % in 1921. $\frac{3}{4}$ of the Albanian villages have 2-4000 inhabitants, the largest almost seven thousand.

The Albanian villages – villages with an Albanian speaking population – are located with but one exception in the interior of the country, the greater part of the villages 5-600 metres above sea-level at the transition zone between the cultivated highland and the chestnut-forests of the mountains. But otherwise the site of the settlements is fairly corresponding with the location of other villages of the same region of Italy. Only in very few of the Albanian villages is the production of more than of a local importance. The farms are small and the fields scattered. The prevailing poor agriculture shows of course local variations, but does otherwise not differ from what one meets in South Italy. The same is valid as to the type of the settlements and houses.

What is characteristic for the Albanian villages and distinguishes them from the other South Italian villages, is primarily the population with its culture and language.

While Albanian men have since long belonged to the lounge-suit fellowship, the women are still widely wearing their national costumes. Peculiarly, but characteristically, the Albanian women do not carry charges on their head as it can still be seen everywhere in Italy, but they are carrying them on their back by means of a kind of strap. On many places the old weaver tradition is still alive.

However and above all it is the language that is investing the villages with an Albanian character. Where the Albanian language is disappearing, the Albanian atmosphere disappears too, and the villages gradually become like the other villages in South Italy. The Albanians possess a rich oral tradition dedicated largely to their history and emigration. The original Greek-Orthodox faith has been maintained by about one half

of the Albanian villages, although the Pope is yet recognized as the superior religious authority.

The Albanian minority in Italy enjoys no specific rights. The reason why the Albanian language has been maintained is due to a coincidence of several factors of which presumably the most important one is the isolation of the Albanian village: the greater this isolation, the more vivid the traditional culture and its elements. The isolation itself is nothing special for the Albanian villages, but is rather a result of their out-of-the-way location and above all of the general economic and technical underdevelopment of South Italy on the whole.

Though South Italy is improving its situation gradually, the development there has for centuries been far behind the progress realized by the other parts of the country. South Italy evidenced in the past and is still evidencing symptoms of underdevelopment, on the same level, to a certain degree, as those prevailing in some underdeveloped countries. And, this underdevelopment is evidenced especially in the mountainous regions.

The contact with the surrounding world has been poor also because of the primitive agriculture which has largely conditioned a subsistence economy. The poor educational system also played an essential part for the survival of a linguistic minority. This not least because in the Albanian families one has been speaking Albanian and the children do not learn Italian before going to school. On the other hand teaching in the schools is conducted exclusively in Italian. School attendance was practically unknown in the South Italian rural districts before the middle of the 1920s, before this time, allegedly men only were able to speak some Italian, learnt during their military service.

From the above it will appear that, in principle, the Albanian minority in 45 communes has maintained its position for the last 40-50 years in relative as well as in absolute number. However the Italianization is accelerating concurrently with the development involving widespread television, improved education and more and more people going to town for work. To this it should be added that the Albanians as far as population development is concerned, do not differ from the surrounding Italian population and are equally subject to a high degree of migrations towards towns, industrialized regions in North Italy and foreign countries. Furthermore, a change occurs in the composition of the population and this in a disadvantageous direction as regards growth and renewal, as it is primarily young persons who are moving. In Provincia di Cosenza two communes out of the nineteen with Albanian population had a small growth during the period 1951-61, all the others a decrease, 13 communes more than 10 %.

On this background it is therefore realistic to estimate the situation so that the Albanian minority has reached its climax and on long term is subject to disappear, even if, of course, it is impossible to say when this will occur.

LITTERATUR

- Almagià, R.* (1959): *L'Italia*. Torino.
- Bjøl, E.* (1960): Sol og Sult – Underudviklingens problem i Italien. Internationale studier 3, Institutet for Historie og Samfundsøkonomi, København.
- Chenery, H. B.* (1962): Development policies for Southern Italy. Quarterly Journal of Economics, vol. 76.
- Douglas, N.* (1915): *Old Calabria*. London.
- Fontanès, M. de Roussel* (1960): Le costume féminin en Calabre. I Folkeliv og Kulturliv – Studier tilegnet Kai Uldall 14. september. Nationalmuseet. Odense.
- Gambi, L.* (1965): Calabria. Le regioni d'Italia, vol. 16. Torino.
- Instituto Centrale di Statistica (1928): Censimento della Popolazione del Regno d'Italia al 1 Dicembre 1921. Vol. 19. Roma.
- (1956): IX censimento generale della popolazione 4 novembre 1951. Roma.
- (1966): X censimento generale della popolazione 15 ottobre 1961. Roma.
- Kanter, H.* (1930): Kalabrien. Abhandlungen aus dem Gebiet der Auslandskunde, Bd. 33. Hamburg.
- Lundén, T.* (1966): Italiens okända byer. Ymer.
- Parmegiani, R.* (1962): L'Albania Salentina. Bolletino della Società Geografica Italiana.
- Rasmussen, H.* (1954a): En albansk bondebefolkning i Syditalien. Salmonsens Leksikon-Tidsskrift, 14. årgang.
- Rasmussen, H.* (1954b): Landsbyliv i Kalabrien. Fra Nationalmuseets Arbejdsmark, vol. 62.
- Rohlf, G.* (1967): Greek Remnants in Southern Italy. The Classical Journal, vol. 62, 4.
- Rother, K.* (1968): Die Albaner in Süditalien. Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft.
- Spano, B.* (1965): La grecità bizantina i suoi riflessi geografici nell'Italia meridionale e insulare. Pubblicazioni dell'Istituto di Geografia dell'Università di Pisa, 12.
- Tichy, F.* (1966): Kann die zunehmende Gebirgesentvölkerung des Apennins zur Wiederbewaldung führen? Nürnberger Wirtschafts- und Sozialgeographische Arbeiten, Bd. 5.
- Ucchino, S.* (1957): Le colonie slave nel Molise. L'Universo, anno 37.
- Vinelli, M.* (1941): Carloforte – Aspetti di un esperimento di colonizzazione in Sardegna. Bolletino della Società Geografica.
-